



**Covenant of Mayors**  
for Climate & Energy



# Dayanıqlı Enerji İnkişafı və İqlim üzrə Fəaliyyət Planı

## İqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma



İvan Shchedrenok ,  
Merlərin Razılaşması Şərq Katibliyi



# İqlim dəyişikliyi haqqında faktlar



1

Qlobal temperatur görünməmiş sürətlə yüksəlir

---

Son 20 ildə havanın temperaturu ildə 0,2 dərəcə yüksəlir

[www.eumayors.eu](http://www.eumayors.eu)

2

Ekstremal hava hadisələri daha tez-tez baş verir

---

Quraqlıqların, qasırğaların, yağışların, daşqınların sayının artması artır

3

İqlim dəyişikliyi proseslərinin ətaləti mənfi təsirlərin səviyyəsinin artımını qaçılmaz edir

---

Ekstremal hava hadisələrindən zərərin miqyası artır

Yumşaldılma və uyğunlaşma üzrə kollektiv tədbirlər olmasa, vəöziyyət daha da pisləşəcək

[www.com-east.eu](http://www.com-east.eu) <sup>2</sup>

# İqlim dəyişikliyi:



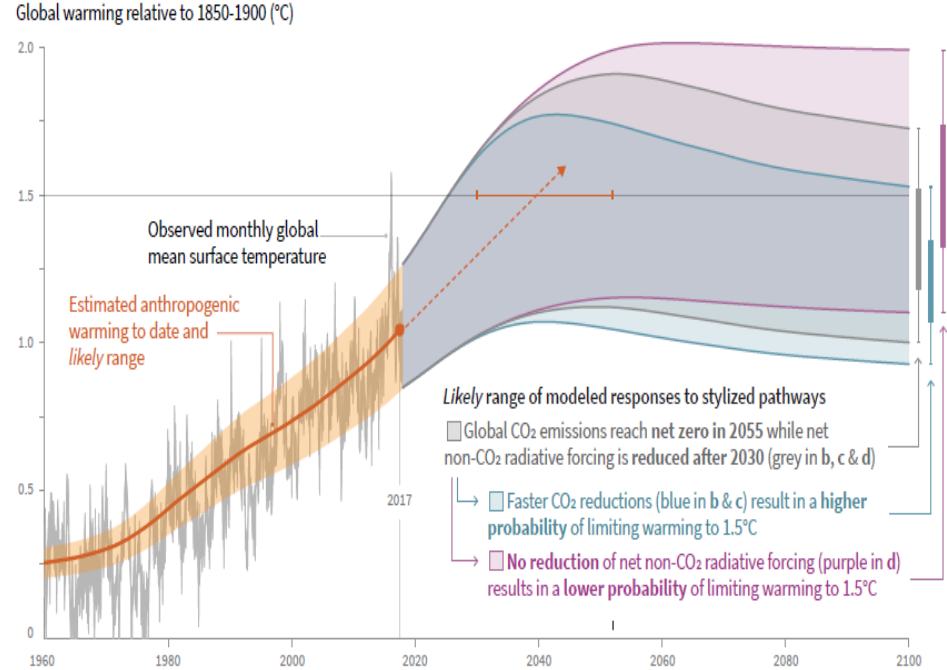
## Nə etmək lazımdır ?

İstiləşməni 1,5° C ilə məhdudlaşdırmaq üçün xalis global CO<sub>2</sub> emissiyaları :

- 2030-cu ilə qədər 2010-cu ilə nisbətən **təxminən 45 % azalmalı**
- 2050-ci ilə qədər **xalis sifıra** çatmalıdır .

İqlim Dəyişikliyi üzrə Hökumətlərarası Panelin (IPCC) hesabatı :

- Temperatur artımını 1,5° C ilə məhdudlaşdırma bilmirik.
- Hətta 2° C daxilində istiləşmə də ciddi iqlim təsirlərindən qaçmağa kömək etməyəcək.



Uyğunlaşmaq lazımdır

# Рост средней глобальной температуры и рост рисков

Уровень рисков и воздействия



Глобальное значение поверхностной температуры по отношению к доиндустриальному уровню, °C

0C      0,5      1,0      1,5      2,0

**Угрозы для экосистем**



**Экстремальные погодные явления**



**Глобальные единичные события** (коллапс ледяных щитов)



**Гибель коралловых рифов**



**Изменения в арктическом регионе**



0C      0,5      1,0      1,5      2,0

**Затопление побережий**



**Наводнения**



**Падение урожайности**



**Заболевания и смертность, связанные с высокими температурами**



**Воздействие на туризм**



# Orta qlobal temperatur artımı və risklərin artması



Risklərin və təsirin səviyyəsi

Nəzərə çarpmayan

Orta

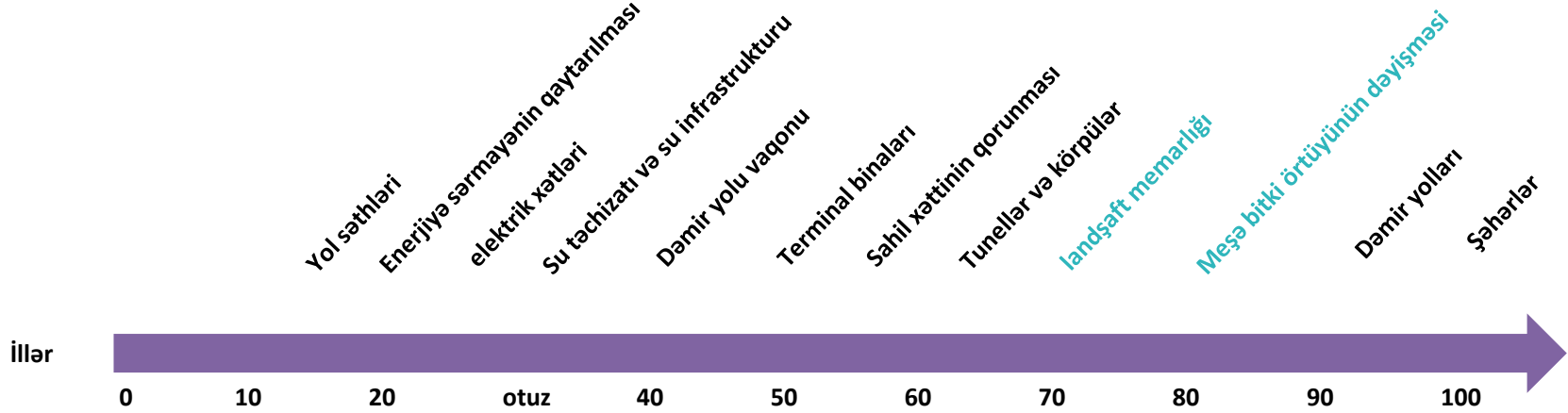
Yüksək

Çox yüksək

Səth temperaturunun sənayeləşdirilmədən əvvəlki səviyyəyə nisbətən qlobal dəyəri

Ekosistem üçün təhlükələr	Sahillərin su basması
Ekstremal hava hadisələri	Daşqınlar
Tək-tək təsadüf edən qlobal hadisələr (buz sipərlərinin kollapsı)	Məhsuldarlığın aşağı düşməsi
Mərcan riflərinin məhv olması	Yüksək temperaturlarla əlaqədar xəstəliklər və ölüm
Arktik regionda dəyişikliklər	Turizmə təsir

# İnfrastrukturun Ömrü



2100-cü ilə qədər maksimum orta illik temperatur 6,6 °C arta bilər

2100-cü ilə qədər dənizin orta səviyyəsi 2,4 metr qalxa bilər

*Ekstremal temperaturlar illik orta göstəricilərdən daha sürətlə artır. 2100-cü ilə qədər indiki çox nadir (20 ildə bir dəfə baş verən) ekstremal halların hər il baş verəcəyi gözlənilir.*



## CLIMATE PROJECTIONS



1.4–2.8°C increase in temperatures by 2050



Increased incidence of natural disasters, especially floods



1.5–2 m rise in Caspian Sea level by 2050

## KEY CLIMATE IMPACTS

### Agriculture



Reduced crop yields  
Loss of soil and arable land to flooding  
Shift in production zones

### Water Resources



Reduced freshwater supplies  
Accelerated glacial melt; increased risk of flash floods

### Human Health



Increased incidence of heat-related issues  
Exacerbation of existing disease burden  
Risk of spreading vector-borne disease

### Tourism



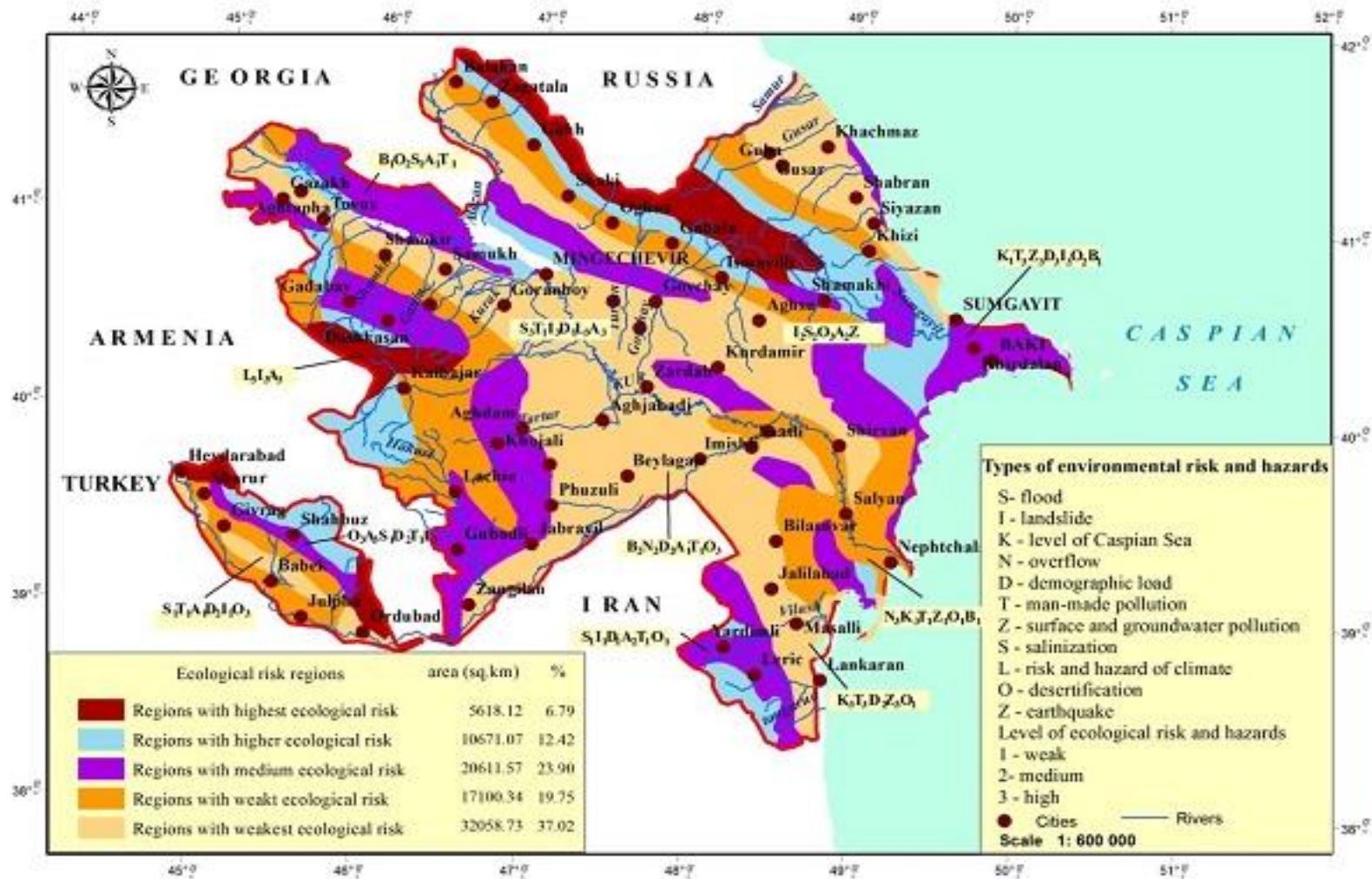
Increased costs from damages and loss in key tourism centers, particularly ski resorts and beaches

### Coastal Resources and Infrastructure



Flood damage to resorts, businesses, urban centers

# Ekoloji risk xəritəsi





# Uyğunlaşma nədir?



**Uyğunlaşma (Adaptasiya)** - iqlim dəyişikliyinin mənfi təsirlərinin vurduğu zərərin qarşısını almaq və ya minimuma endirmək və ya müsbət təsirlərdən və yeni imkanlardan istifadə etmək məqsədi daşıyan tədbirlər.

## Öhdəsindən gəlmə



## Artım



## Transformasiya



## Gələcək üçün faydalar



Source: EEA, 2016



# Краткая история



# SECAP-in məzmunu



**Üç sütun** qazanxana qazları tullantılarının azalması, iqlim dəyişikliyinə dayanıqlığın artırılması, enerji yoxsulluğu ilə mübarizə və ədalətli keçid

**Три столпа** сокращение выбросов парниковых газов, усиление устойчивости к климатическим изменениям, борьба с энергетической бедностью и справедливый переход





# Təşəkkür edirik!

Ətraflı :

[www.şərq.AB](http://www.şərq.AB)



Layihə Avropa İttifaqı  
tərəfindən maliyyələşdirilir